

mansionis pro animabus, per quem non excluditur Purgatorium temporarium.

Inst. 2. THEOPHYL. in c. 8. Matth. scribit: Anima egressa in mundo non errat: justorum enim animæ in manu DEI sunt; peccatorum vero et ipsæ hinc abducuntur ut anima Divitis.

R. Tantum definit, animas mortuorum non vagari super terram, ut demones. Quamvis autem duo assignet animarum receptacula, per hoc non excluditur Purgatorium: tum quia non loquitur *exclusive*, tum quia Purgatorium ad alterutrum referri potest, cum animæ purgandæ revera sint in manu DEI, et Purgatorium etiam dici possit inferni pars, vel certe locus inferno vicinus.

Inst. 3. S. AUG. ep. 80. ad Hesych. ait: In quo quemque invenerit suis novissimus dies, in hoc eum comprehendet mundi dies novissimus: quoniam qualis in die isto moritur, talis in die illo judicabitur. Item ep. 54. ad Macedon. dicit, post hanc vitam non esse locum morum corrigendorum. Demum L. Hypogostici cum dixisset, primum locum esse cælum, secundum gehennam; subjungit: tertium penitus ignoramus, ino nec esse in scripturis Sacris invenimus.

R. ad 1. D. Ita ut per illam æqualitatem intelligatur, non crescere merita vel demerita post mortem, et hic iudicium fore ad gloriam vel gehennam C. Ut intelligatur, nihil satisfaciendum pro restantibus debitis, et statim omnes admittendos ad gloriam N. Ad 2. D. Non esse locum morum corrigendorum per conveisionem C. Per satisfactionem et remissionem pœnarum N. Ad 3. D. Nescimus tertium locum in sensu Pelagiano C. In catholico, intelligendo pro limbo Patrum aut Purgatorio N. PELAGIANI negantes peccatum originale statuebant pro parvulis non baptizatis locum aliquem tertium perpetuum beatitudinis naturalis a cœlesti gloria et gehenna distinctum; et hunc duntaxat negat AUG.; si tamen hic liber sit AUGUSTINI, de quo plurimi dubitant.

Inst. 4. CHRYSOST. THEOPHYL. et EUTHYM. illa Christi verba Matth. 5. et Luc. 12. esto consentiens adversario tuo... explicant de iudicio humano; et S. AUG. per novissimum quadrantem intelligit pœnas gehennæ ita, ut illud, donec reddas, significet æternitatem; sicut dum dicitur Matth. 4. non cognoscebat eam, donec peperit, h. e. nunquam cognovit; et juxta illud Ps. 109. sede a dextris meis, donec ponam...; ergo exinde nihil probatur.

R. N. C. Unus est CHRYSOSTOMUS, qui litteraliter explicat de iudicio humano: reliqui omnes SS. PP. dicunt esse parabolam, tum quia CHRISTUS non tam serio solet instruere humanam prudentiam; sæpe testatur ipse, filios hujus seculi prudentiores esse filiis lucis: tum quia Christus non tam assertive diceret, *amen dico tibi, non exies inde, donec reddas novissimum quadrantem*, cum non raro fiat, reos vel alterius favore liberari, vel per se fugere, ac nihil solvere. S. AUGUSTINI exempla non admodum urgent, tum quia non videtur recte dici posse, *donec solvas ultimum quadrantem*, nisi aliquando futurus sit finis solutionis: tum quia ex eo, *non cognoscebat eam, donec peperit*, non quidem licet inferre; ergo postea cognovit eam, bene autem; ergo illa aliquando paritura erat, sicut ex illo, *sede a dextris meis, donec ponam*, ne inepte dicatur, *donec*, recte infertur, ergo aliquando ponentur omnes inimici Christi sub pedibus ejus.

Inst. 5. Matth. 5. Sermo est de amore inimicorum et de condonandis injuriis, quæ cadunt sub grave præceptum; adeoque non de peccatis venialibus, aut pœna temporali Purgatorii inde quidquam evincitur.

R. Christus ea verba bis protulit, diversis occasionibus oblatis; hinc quamvis expositio S. CHRYSOSTOMI, quam etiam hic sequuntur Theophyl. et Euthymius, ad textum et contextum Matthæi utrumque tolerari possit; tamen eadem verba Luc. 12. prolata iidem nobiscum exponunt. At Luc. 17. CHRISTUS loquitur de iudicio futuro, *sint lumbi vestri præcincli... vigilate, quia, qua hora non putatis, filius hominis veniet... cum ergo vadis cum adversario tuo... ac si parabola ducta ab iis, quæ homines facere solent, diceret: uti debitores omnem dant operam, liberandi se a creditore, antequam ad iudicium veniatur: ita et vos...*

Adde scopum et fundamentum parabolæ: non enim sumpta est similitudo ab homicida, vel adultero, vel proditore, qui ad triremes, perpetuos carceres, mortem condemnantur, sed a debitore qui, non ob crimen, sed debitum pecuniarium, conjicitur in carcerem, donec solvat: solent autem, ut experientia testatur, ordinario homines ejusmodi post aliquod tempus egredi, et a pœna liberari.

Inst. 5. S. CHRYSOSTOMUS et alii PP. græci in illo Apostoli 1^a. Cor. 3. per Fundamentum non Christum intelligunt, sed veram fidem; τὸ σωθῆναι erit, ita explicant: nunquam penitus consumetur, sed quasi per ignem, quia semper ardebit; alii ignem conflagrationis, alii ignem tribulationis, alii ignem iudicii divini volunt esse illum, quem nos Purgatorii ignem contendimus ab Apostolo assertum; ergo ex his non fit solida probatio.

R. Si per *Fundamentum* intelligitur vera fides, sequitur omnes fideles salvari, qui fuit error Origenis. Si per *ignem* intelligitur æternus modo a græcis expositio, solutio est nimis dura, coacta, et contra communem usum Scripturæ S., quæ nomen *salutis* semper accipit in bonam partem, prout demonstrarunt PP. Latini in C. Flor. ante 4^{am}. Sess. Porro Apostolus dicit, *per ignem*, quod transitum, non *in igne*, quod mansionem denotat. Neque intelligi potest ignis *conflagrationis*, quia alias nemo coinquinatus peccatis venialibus posset ad cælum pervenire ante iudicium extremum: neque ignis *tribulationis*, quia alias etiam, qui ædificant aurum, salvarentur quasi per ignem; adde, quod *dies Domini* in Scripturis dicatur tempus alterius vitæ, cum tempus præsens dicatur dies nostra, et quod tempus vitæ præsentis non declarat *opus uniuscujusque, quale sit*, cum tribulationes et bonis et malis communes sint: neque ignis *iudicii divini*, contra Luth. et Calv., tum quia Apostolus loquitur de pœna proprie dicta *ζημιωθήσεται*, mulctabitur, quod apud græcos perfrequens est *ζημιώσθαι θανάτω*, morte mulctari, tum quia transitum per ignem opponit mercedi, tum quia sequeretur omnes salvari quasi per ignem.

Nec obstat, quod in eodem textu diversimode accipiatur *ignis*: hæc enim non tam æquivocatio, quam elegans allusio est hoc sensu: Dies Domini declarabitur per ignem *conflagrationis*: eadem dies declarabit per ignem *iudicii* uniuscujusque opus: et sicut dies Domini, sicut opera per ignem manifestabuntur, ita etiam operarii, qui purgatione egebunt, per quemdam ignem scilicet *Purgatorii* purgati salvabuntur.

58. *Obj. IV.* CHRISTUS abunde pro nobis satisfecit, ipse solus liberator et redemptor noster; ergo remissa culpa nihil satisfactionis præstandum restat.

R. *D. A.* Satisfecit, ita tamen, ut hæc satisfactio debeat nobis applicari per Sacramenta, vel opera meritoria *C. A.* Ita ut illa omnibus convenient sine propria vel aliena applicatione *N. A.* Hinc *Dan. 4. 24.* dicitur: *Peccata tua eleemosynis redime*; *Phil. 2. 12.* *Cum metu et tremore salutem vestram operamini*; proin una est satisfactio, et quidem Nostra, sed quæ habeat meritum per gratiam, quæ impetrata nobis est per CHRISTI satisfactionem; hæc ergo non excluditur, sed per Sacramenta vel bona opera applicari debet.

Inst. 1. In baptismo remittitur omnis et culpa et pœna; ergo etiam in Sacramento pœnitentiæ.

R. *Tr. A.* Quia quamvis per baptismum tollatur præter culpam omnis pœna futuri seculi, sive *Inferni* et *Purgatorii*, tamen temporalis hujus vitæ non aufert, quales sunt morbi et mors, aliaque vitæ incommoda. *D. C.* Ergo etiam in Sacramento pœnitentiæ adæquate et integraliter sumpto, etiam secundum satisfactionem *C.* Essentialiter duntaxat sumpto, secundum absolutionem præcise *N.* Quippe baptismus est Sacramentum regenerationis, quod operatur plenariam hominis renovationem, unde pœnas proprie tales, prioris status ultrices habere non debet, quamvis pœnalitates adhuc relinqui possint, utpote quæ etiam in statu naturæ puræ locum haberent. Sed pœnitentia est Sacramentum reconciliationis, quæ nec exigit esse omnino gratuita et liberalis, nec excludit satisfactionem in hac, nec satisfactionem in altera vita, præsertim cum hoc Sacramentum dicatur a *SS. PP. baptismus laboriosus.*

Inst. 2. Pœna est propter culpam; ergo sublata culpa cessat pœna.

R. *D. A.* Pœna est propter culpam, h. e. nulla infligeretur pœna, si nulla præcessisset culpa *C. A.* h. e. non manet pœna, nisi maneat etiam culpa *N. A.* Numquid *Num. 20. 12.* culpa infidelitatis remissa, *MOYSES* et *AARON* puniti sunt morte et exclusione a terra promissa? numquid *2. Reg. 12. 14.* peccato adulterii, et *2. Reg. 24. 13.* peccato superbiæ remisso, *DAVIDI* pœnæ temporales subeundæ erant?

Inst. 3. Decedentes in peccato mortali statim puniuntur; ergo decedentes in gratia et charitate statim præmiantur. *Prob. C.* Charitas se habet ad præmium, sicut peccatum ad supplicium; ergo.

R. *N. C. et A. prob.* Nam bonum ex integra causa, malum ex quolibet defectu; stare autem potest cum charitate peccatum veniale, aut debitum pœnæ temporalis, cui charitas non opponitur; et quod tamen perfectionem boni, adeoque consecutionem præmii ad tempus impedit; nullum autem mortale habet adjunctum aliquod bonum, per quod non sit ultimum malorum, et cum quo nihil stat, quod in altera vita mereatur præmium.

Inst. 4. Nullus est locus, in quo post hanc vitam præmiantur opera bona malorum; ergo nec locus, in quo puniantur opera mala bonorum, cum Deus semper sit promior ad præmiandum, quam ad puniendum.

R. *N. C.* Quia bona opera malorum vel in peccato fiunt, et sunt mortua: vel per peccatum mortale subsequens mortificantur, adeoque nihil merentur post hanc vitam; neque illis tum datur præmium, licet Deus in hac vita concedat illis mercedem aliquam, non tamen stabili et certa lege promissam.

Sed opera mala justorum vere merentur pœnam, quæ cum non semper tota solvatur in hac vita, solvi debet in altera, quia divinæ justitiæ jura frustrari et elidi non possunt. Quod autem Deus, licet promior ad præmiandum, ita disponat, inde est, quia scilicet mortuus in mortali nihil habet, unde possit Deo gratus esse, proin statim puniendus est: mortuus vero in gratia gratus quidem Deo est in ordine ad vitam æternam, sed propter venialia, aut pœnam justitiæ divinæ debitam, non nisi his expiatis obtinendam.

Inst. 3. Purgatorium statuitur partim ad remissionem culpæ venialis, partim ad satisfaciendum pro pœna: atqui neutrum habet locum post hanc vitam: culpa enim nec per actum meritorium, nec per pœnitentiam remitti, nec satisfactio, cum sit pariter meritoria, poni in futuro seculo potest; ergo.

R. *ad 1.* Juxta probabiliorem culpa venialis remittitur sub ingressum *Purgatorii* per actus charitatis et patientiæ elicitos ab anima: qui quamvis non sint meritorii novæ gratiæ aut gloriæ, tamen sunt impetratorii veniæ, et virtualis pœnitentia dici possunt, ut *VASQ.*, *BELLAR.* et alii volunt. *Ad 2.* Animæ in *Purgatorio* rectius dicuntur satisfacere, quam satisfacere; illud vero nihil aliud est, quam patiendi solvere debitum, et expiare, quod per modum pœnæ sustinendum erat.

§ IV.

An justorum animæ in Purgatorio detentæ Fidelium suffragiis juvari possint?

59. *Dico.* Justorum animæ in altera vita viventium suffragiis juvantur.

Prob. I. ex Script. 2. Mach. 12. 46., dum *SS.* Paginæ narrassent, *JUDAM MACHABÆUM* in *Jerusalem* misisse 12,000 drachmas argenti in sacrificia pro militibus mortuis expendendas, subdit: *Sancta ergo et sabubris est cogitatio, pro defunctis exorare, ut a peccatis solvantur.* Ex quo constat: 1º. Mortuos post hanc vitam posse solvi a peccatis: 2º. Sacrificia et orationes vivorum prodesse defunctis: 3º. Non expiari semper in morte omnes peccatorum reliquias, ut dixit *LUTHER.* 4º. Posse hominem mori pie ac sancte, et tamen habere debitum aliquod solvendum.

Conf. 1ª. Cor. 12. 23. dicitur, inter membra unius corporis esse communionem meritorum, eaque a se mutuo juvari, quotiescumque egent: unde profiteamur in *Symb. Apost. Sanctorum Communionem*: atqui omnes fideles sunt unum corpus, et una eademque quoad substantiam *ECCLESIA* est in terris militans, patiens in *Purgatorio*, et in cælo triumphans, licet quoad statum sit diversa; ergo sicut viventes Sanctorum precibus, ita defuncti viventium suffragiis sublevari possunt.

Prob. II. ex Trad. Ecclesiæ, quæ semper solita est orare pro defunctis; ita testatur *S. DIONYS. de Eccles. Hier. c. ult. Antistes precibus a divina Benignitate contendit, ut omnia peccata, quæ humana fragilitate imbecillitateque admissa sunt, ei, qui excessit e vita, remittat, et eum in lucem ac regionem vivorum deducat.* Idem asserit *S. CHRYS. L. 6. de Sacerd. et hom. 41. in ep. 1ª. Cor.*, *TERTULL. L. de coron. mil. c. 3. Oblationes pro defunctis annua die facimus.* *S. AMBR. pro fratre suo, et defunctis Imperatoribus solemnes ad DEUM supplicationes, ac Missæ Sacrificium obtulisse legitur. S. AUG. L. 9.*

confess. c. 43. testatur, matrem suam MONICAM vehementer rogasse, ut sui post obitum memoria fieret in sacrificiis, ejusque votis satisfactum, cum pro ea oblatum est *Sacramentum pretii nostri*. L. *de cura pro mort.* c. 1. et *Serm.* 17. *de verb. Apost.* dicit, hanc doctrinam contineri in libris *Machab.*, traditam esse a PATRIBUS, et universæ ECCLESIE auctoritate firmatam.

Prob. III. Ex publicis fidei professionibus et definitionibus *Conciliorum*, maxime FLOR. Sess. ult. in *Decr. de Purg.*, cui *Græci* subscripserunt : et TRID. Sess. 23. in *Decr. de Purg.* et *Profess. Fidei*.

60. *Obj. I.* Libri *Machab.* non sunt canonici : Auctor ipse in fine veniam erratorum petit : demum illatio hæc : *sancta ergo et salubris est cogitatio* etc. non videtur convenire historico ; ergo ex hoc loco nihil probatur.

R. N. A. Nam 1°. S. AUG. L. 18. *de Civ.* c. 36. ait : *Libros Machab. non JUDÆI, sed ECCLESIA pro canonicis habet.* Primum est, quia hi libri scripti sunt post mortem ESDRÆ, cui canon librorum sacrorum apud judæos tribuitur. *Secundum* autem constat ex *epist.* 3. INNOC. I. ad *Exsup.* scripta an. 403., ex CONC. CARTHAG. sub AUR. III. an. 397. cui interfuit S. AUG., eundemque canonem recenset L. 2. *de Doctr. Christ.* c. 8., ex *Decr. GELASII* in CONC. ROM. an. 494. 2°. Auctor horum librorum in fine veniam petit elocutionis, sicut etiam PAULUS excusat sui sermonis imperitiam. 3°. Non insolitum historicis, quædam ex rebus gestis colligere : quamvis autem in græco desit *ergo*, hoc tamen sensum non mutat. V. P. *Widenhof.* hic.

Inst. 1. S. AUG. L. 2. cont. *Epist. GAUDENTII*. c. 23. ait, librum *Machab.* quidem utilem esse, sed sobrie, h. e. caute legendum : et S. HIER. ep. 113. scribit : *Machabeorum libros Ecclesia quidem legit, sed eos inter canonicas Scripturas non habet*, testaturque, quod LAODICENA SYNODUS in catalogo librorum SS. eos omiserit ; ergo.

R. *Ad 1.* Sobrie legendus est liber *Machab.* ob exempla seipsos occidentium sicut *Genesis* ob incessum JUDÆ et LOTHII, quæ non sunt imitanda ; non vero ob errores ibi contentos. *Ad 2.* Exin sequitur, quod ipsi concedimus, hos libros non esse proto sed deuterocanonicos, utpote de quibus ante definitionem Ecclesiæ etiam a DD. et Episcopis dubitatum est. LAODIC. SYNODUS celebrata est an. 356., et sic ante primam declarationem INNOC. I. dubitare sine errore licuit ; id vero nunc post CONC. FLOR. et TRID. non licet. S. HIER. illud e sensu Judæorum aliorumve locutus videtur : alias sibi in Prologo altero contradiceret.

Inst. 2. Milites l. c. obierunt in peccato mortali, quia, ut dicitur v. 40., contra expressam prohibitionem DEI Deut. 7. 23. inventa apud illos sunt *donaria idolorum*, quam ob causam etiam corruerunt ; ergo ex hoc loco vel nihil, vel nimium probatur.

R. 1°. *Ibid.* v. 43. dicitur de iis, qui occubuerunt, quod *cum pietate dormitionem acceperint* : ergo forte vel excusabantur a mortali per ignorantiam legis, qua aut nullum, aut veniale tantum peccatum istud factum existimarunt ; vel ignorantiam facti, qua spolia ista esse *donaria idolorum* nesciverunt : vel si graviter peccaverunt, aut omnes aut aliqui ante pœnitentiam egerunt, quam in pugna illa pro patriis legibus cum pietate suscepta obierunt.

R. 2°. *Tr. A. N. C.* Hoc saltem ex historia constat, commune tum fidelium

dogma et persuasionem consuetudine firmatam fuisse, pie defunctos fidelium sacrificiis juvari posse, quod hic sufficit.

Inst. 3. L. c. supponitur, JUDAM credidisse, quod defunctorum animæ non sint glorificandæ, nisi in generali resurrectione, cum dicat v. 43, et 44. *Bene et religiose cogitans de resurrectione mortuorum ; nisi enim, qui ceciderunt, resurrecturos speraret, superfluum videretur, et vanum, orare pro mortuis* : sed hoc adversatur nostræ sententiæ ; ergo.

R. N. M. Si enim hoc sensisset, non curasset, *pro mortuis orari, ut a peccatis solvantur* ; de resurrectione autem hic loquitur, quia conjungere immortalitatem animæ cum resurrectione solebant Pharisæi, sicut utrumque negabant Sadducæi ; unde hoc est argumentum Scriptoris sacri : Si mortui non resurgerent, animæ non essent immortales, sed cum corpore perirent, et frustra oraretur pro illis : atqui existunt adhuc post mortem, utpote immortales ; ergo pium et salubre est, pro iis orare, ut a peccatis solutæ accipiant requiem, aliquando gloriam refusuræ in corpora sibi rursus unienda.

Inst. 4. Scriptura hic non profert legem, sed solum hominis exemplum, quod imitari non tenemur ; ergo.

R. Nostra argumentatio non est hæc : Orarunt pro defunctis ; ergo erant in Purgatorio, sed ista : Orarunt viri sancti et prudentes pro defunctis ; ergo existimarunt posse fieri, ut illi essent in Purgatorio. Item : Laudatur in Scripturis *oratio pro defunctis* ; ergo agnoscitur, Purgatorium esse in altera vita.

61. *Obj. II.* Scriptura variis in locis docet, quod respiciantur duntaxat merita cujuslibet propria, nec juvetur quis post mortem alieno merito : Sic 2^a. Cor. 5. 10. *Omnes nos manifestari oportet ante tribunal CHRISTI, ut referat unusquisque propria corporis, prout gessit, sive bonum, sive malum.* Gal. 6. 5. et 8. *Unusquisque onus suum portabit... quæ seminaverit homo, hæc et metet etc.*, ergo peccata et pœnæ post mortem non remittuntur ob aliorum preces.

R. N. C. Sicut per hæc non excluditur oratio et auxilium a merito alieno inter viventes, sic neque post mortem ; quin, ut S. AUG. *Enchir.* c. 110. in primum textum ait, *hoc ipsum meritum sibi fidelis, cum in corpore viveret, comparavit, ut ista (nempe bona opera pro mortuis) ei possent prodesse.*

QUÆRES. An justorum Animæ purgantur vero Igne ?

62. *Nota.* Dari Purgatorium, et animas in Purgatorio detentas fidelium suffragiis juvari posse, dogma fidei est. Quis autem vel ubi sit ille locus Purgatorii, quodve pœnarum genus ibi sustineant animæ justæ, quæ sit mensura, quis modus, quæ duratio, quis minister hujus pœnæ, ECCLESIA non definivit. Græci in CONC. FLOR. olim dissidebant a Latinis, quod hi tenerent, animas in Purgatorio torqueri igne corporeo : illis vero Purgatorium nonnisi obscurus et luctuosus carcer esset. Inde orta quæstio est, utrum animæ in Purgatorio torqueantur *igne reali*, an alio modo, aut solum patiantur pœnam damni ?

63. R. I. *Purgantur vero igne* ; ita PP. et TT. LATINI omnes in CONC. FLOR., estque certa. *Prob.* ex 1^a. Cor. 3. 15. et ex SS. PP. supra relatis. Ac-

cedunt Aug. in Psal. 37. 1. *Ut in hac vita purges me, et talem me reddas, cui jam emendatorio igne opus non sit...* Dicitur enim: *Ipsæ autem salcus erit, sic tamen, quasi per ignem: et quia dicitur: Salvus erit: contemnitur ille ignis. Ita plane quamvis salvi per ignem; gravior tamen erit ille ignis, quam quidquid potest homo pati in hac vita.* AMBROS. in 1^a. Corinth. 3. 13. *Cum PAULUS dicit: Sic tamen, quasi per ignem: ostendit quidem illum salcum futurum, sed penas ignis passurum, ut per ignem purgatus fiat salvus, et non, sicut perfidi æterno igne, in perpetuum torqueatur.*

GREG. L. 4. Dial. c. 39. *De quibusdam levibus culpis esse ante iudicium purgatorius ignis credendus est, pro eo, quod Veritas dicit: Quia si quis in Sancto Spiritu blasphemiam dixerit, neque in hoc seculo remittetur ei, neque in futuro. In qua sententia datur intelligi, quasdam culpas in hoc seculo, quasdam vero in futuro posse laxari.* HILAR. in Psal. 118. 20. *An, cum ex omni otioso verbo rationem sumus præstituri, diem iudicii concupiscimus, in quo nobis est ille indefessus ignis obeundus, in quo subeunda sunt gravia illa expiandæ a peccatis animæ supplicia?* CYPR. ep. 52. *ad Antonianum: Aliud est ad veniam stare, aliud ad gloriam pervenire: aliud missum in carcerem non exire inde, donec solvat novissimum quadrantem, aliud statim fidei et virtutis accipere mercedem: aliud pro peccatis longo tempore emendatum cruciari, et purgari diu igne, aliud peccata omnia passione purgasse.* Similia habet ORIGENES hom. 6. in Exod., AMBROS. in Psal. 36., BASIL. in c. 9. Isaie.

Si ais 1°. Græci APOSTOLUM loqui dicunt de damnatis ita, ut comburenda sint prava opera, ipse autem homo mansurus salvus, hoc est non comburendus aut in nihilum redigendus, juxta S. CHRYS. hom. in 1^a. Cor. 3. 13.

R. Sed Latini recte opposuerunt, *salvum fieri*, in Scriptura semper sumi in bonam partem pro conservatione vitæ aut boni, quod desiderari et amitti potest; dein non dicere APOSTOLUM, *salvabitur* in igne, sed *per ignem*, scil. per quem est transiturus, et non in eo mansurus.

Si ais 2°. APOST. dicit: *quasi per ignem*; ergo non purgantur vero igne.

R. APOST. non vult esse quasi ignem: sed quod homo salvus fiat, sicut is, qui prius debet transire per ignem: sic etiam Joan. 1. 14. dum dicitur: *Vidimus gloriam ejus, gloriam quasi unigeniti*, CHRISTUS non dicitur quasi unigenitus, sed gloria ejus talis dicitur, qualis decet unigenitum. Cæterum non est definitum, quod verus ignis sit in Purgatorio, et PP. CONC. FLOR. contenti fuerunt, quod GRÆCI admitterent locum Purgatorii obscurum, ac plenum mœrere, animasque ibi detentas juvari Ecclesiæ suffragiis; attamen postea GRÆCI videntur consensisse LATINIS etiam quoad ignem Purgatorii his verbis: *Quod vero de igne purgatorio dicitis, hoc etiam suscipimus.*

64. R. II. Patiuntur pœnam damni, et sensus, quæ non tantum in tristitia aut pœna medicinali, sed in vindicatione consistit.

Prob. I. Anima post mortem hominis est in termino vitæ, et statu, quo per se apta est accipere beatitudinem; ergo dilatio visionis in hoc statu est pœna. Porro hæc pœna infligitur propter ipsam culpam immediate, et non tantum quasi indirecte ideo, quia anima debet exsolvere pœnam sensus, cum qua visio ordinarie non stat.

Prob. II. Quia homo peccans non solum meretur carere bono gratuito, sed et pœnam sentire iudicis offensi; illa vero tristitia est tantum de carentia

boni gratuiti: et medicinalis pœna ad corrigendas pravas animi affectiones non satisfacit iudici; ergo pœna sensus consistit in vindicatione, quia exinde constat, cur non tantum orationes et merita, sed etiam opera satisfactoria, Sacrificium missæ et Indulgentiæ animabus in Purgatorio prosint.

Si ais 1°. In peccato est aversio a Deo, et conversio ad creaturas: *primæ* correspondet pœna damni, *secundæ* pœna sensus: atqui remissa culpa remittitur aversio; ergo et pœna damni.

R. N. m. Nam remittitur deordinatio tam aversionis, quam conversionis; pro utraque tamen reservatur pœna temporalis.

Si ais 2°. Animæ in Purgatorio amant DEUM, et ideo se conformant voluntati divinæ; proin non tristantur de carentia visionis.

R. N. ult. seq. Hæc conformatio cum voluntate divina facit quidem, ut patienter ferant pœnam, non impedit tamen tristitiam circa ipsum obiectum, quia norunt voluntatem DEI antecedentem esse, ut statim obtineant visionem: consequentem autem tantum et propter hominis culpam esse, quod differatur visio; unde tristantur, non tamen immoderate ob certitudinem de beatitudine.